

Förvaltning Hallandstrafiken

Daniel Modiggård
Verksamhetschef

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2023-04-03	DNKT230019

Driftnämnden Kollektivtrafik**Beslutsförslag, Förutsättningar för fler tågstopp i Åsa****Förslag till beslut**

Driftnämnd Kollektivtrafik beslutar att

- godkänna utredningen som svar på utredningsuppdraget.

Sammanfattning

På styrelsemöte i Hallandstrafiken AB den 15 december 2022 fick bolagets VD i uppdrag att utreda förutsättningarna för fler tågstopp i Åsa, Kungsbacka kommun.

Utredningen synliggör att efterfrågan på tågtrafik mellan Halland och arbetsmarknadsregion Göteborg idag är större än vad järnvägsinfrastrukturen möjliggör. I samband med färdigställandet av viktig järnvägsinfrastruktur är inriktningen att Åsa trafikeras av Hallandståg, vilket stöds av det regionala trafikförsörjningsprogrammet. I framtaget remissförslag av Kollektivtrafikplan 2024 föreslås en utökning med tre avgångar per vardag och riktning med uppehåll i Åsa. Efter inhämtande av remissvar och efterföljande bearbetning av underlaget kommer Kollektivtrafikplan 2024 beslutas av Driftnämnd Kollektivtrafik. Utifrån det beslutet fortsätter arbetet med planering och dialog med berörda parter med avsikt att stärka tillgängligheten av tågtrafik i hela Halland.

Bakgrund

Den 15 december 2022 beslutade Hallandstrafikens AB:s styrelse att ge bolagets VD i uppdrag att utreda förutsättningarna för fler tågstopp vid tågstationen i Åsa, Kungsbacka kommun. Vid mandatperiodsskiftet 2022/2023 övergick ansvaret för verksamheten från Hallandstrafiken AB till Driftnämnd Kollektivtrafik med tillhörande förvaltning, därav att besvarande av utredningsuppdraget hanteras av nämnden.

Trafikering av Åsa tågstation

Antalet avgångar från tågstationen i Åsa har succesivt utökats sedan stationen togs i drift 2013. Första trafikåret stannade 118 turer per vecka i Åsa. Under 2022 stannade 191 tåg per vecka, vilket är en ökning med 62 procent. Inledningsvis stannade endast Öresundstågen med slutdestination Halmstad i Åsa. I mitten av 2010-talet infann sig trängsel ombord på Öresundstågen, främst i norra Halland. Av denna anledning upprättade Hallandstrafiken tillsammans med Västtrafik, med start 2017, en ny regionalstågslinje på sträckan Varberg – Göteborg (Hallandståg). Antalet Hallandståg har sedan starten byggts ut med fler avgångar, och från 2019 trafikeras linjen av fyra avgångar per vardag och riktning.

Med start december 2021 stannar de genomgående Öresundstågen från Danmark i Åsa på lördagar och söndagar. Trafikeringen är en kortsiktig lösning som möjliggjorts av de temporära tidstillägg i tidtabellen som Trafikverket är i behov av under pågående byggnation av Varbergstunneln. Varbergstunneln planeras vara färdigställd i december 2024. Denna kortsiktiga lösning innebär en förlängd restid med två minuter för de som reser till och från Varberg. För de som reser till och från stationer söder om Varberg påverkas inte restiden.

Hallands geografiska läge

Hallands geografiska läge, mitt i ett starkt växande Sydvästsverige, ställer krav på att kollektivtrafiken kan hantera det ökade transportbehovet som en växande befolkning innebär. Att Halland är ett av landets mest växande län förklaras till stor del av länets goda tillgång till växande arbetsmarknader. Halland har en relativt unik position i och med sitt geografiska läge mellan två storstadslän. Befolkningen i Halland har ökat med 65 000 invånare sedan millennieskiftet vilket motsvarar en ökning på 24 procent. Starkast har utvecklingen varit i Kungsbacka med 31 procent, följt av Varberg med 27 procent. Ungefär 22 600 individer pendlar ut från Halland till Göteborg och Mölndals kommuner, och knappt 6100 individer pendlar i motsatt riktning.

Skåne är Hallands näst största pendlingsrelation på länsnivå, med ett brutto på 6705 och ett negativt netto om 511 (källa SCB, siffror från 2020).

Behov av parallella tågssystem

Enligt Lag om kollektivtrafik (2010:1065) ska det i varje region upprättas ett trafikförsörjningsprogram. I programmet finns fastställda mål tillsammans med principer och riktlinjer kring hur kollektivtrafiken ska utvecklas. Det halländska trafikförsörjningsprogrammet beslutades av Regionfullmäktige den 9 december 2020 och gäller för perioden 2021-2025.

En tågtrafik som ska klara restidsmålen behöver vara snabb och det är svårt att uppnå om samma tågtrafik ska stanna på alla stationer längs järnvägen. Principen om parallella tågssystem hämtas från det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Principen om parallella tågssystem stöds även av upprättat positionspapper för kollektivtrafiken inom Regionsamverkan Sydsverige, samt tågstrategiska underlag i både Västra Götaland och Skåne.

Överväganden

Utredningen synliggör att efterfrågan på tågtrafik mellan Halland och arbetsmarknadsregion Göteborg idag är större än vad järnvägsinfrastrukturen möjliggör. I samband med färdigställandet av viktig järnvägsinfrastruktur är inriktningen att Åsa trafikeras av Hallandståg, vilket stöds av det regionala trafikförsörjningsprogrammet

Med start december 2021 stannar Öresundstågen till och från Danmark i Åsa på lördagar och söndagar. Vald lösning har möjliggjorts av de temporära tidstillägg i tidtabellen, som Trafikverket är i behov av under pågående byggnation av Varbergstunneln. Hur Trafikverket tilldelar kapacitet i järnvägsanläggningen vid tidpunkt därefter är inte känt. Av denna anledning behöver förvaltningen upprätta tidig dialog med Trafikverket inom ramen för arbetet med Tågplan 2025.

I framtaget remissförslag av Kollektivtrafikplan 2024 föreslås en utökning inom Tågplan 2024. Förslaget innebär att Hallandstrafiken tillsammans med Västtrafik ansöker om ytterligare spårkapacitet i form av tre avgångar per vardag och riktning med Hallandståg, en förändring som då börjar gälla från och med tidtabellsskiftet december 2023.

Konsekvensbeskrivning

Kollektivtrafiken är ett fördelningspolitiskt verktyg för att skapa jämlika förutsättningar för invånarna och bygga ett hållbart och välintegrerat samhälle. Kollektivtrafiken skapar grundläggande möjligheter för alla människor att mötas, handla, arbeta och studera på jämlika villkor oavsett var man bor. Utan kollektivtrafik skulle stora grupper förlora tillgängligheten till arbetsplatser, skolor, fritidsaktiviteter och service.

Genom att bygga ut tågtrafiken genom fler avgångar stärks kollektivtrafiken vilket bedöms förbättra tillgängligheten. Genom att erbjuda parallella tågssystem med tåg i olika hastighet och uppehållsmönster värnas korta restider, vilket gör tågtrafiken tillgänglig och relevant i hela Halland. Då fler kvinnor än män använder kollektivtrafiken skapas bättre förutsättningar för kvinnor att vara en aktiv del i samhällslivet, samtidigt som förändringen även syftar till att få fler män att välja kollektivtrafiken vid val av transportslag.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser med anledning av beslutet. En eventuell utökad kollektivtrafik och tillhörande ekonomisk påverkan hanteras inom processen avseende årligt framtagande av Kollektivtrafikplan.

Förvaltning

Andreas Almquist
Förvaltningschef

Daniel Modiggård
Chefsstrateg

Bilaga:

- Protokoll, styrelsemöte Hallandstrafiken AB 2022-12-15
- Utredning – förutsättningar för fler tågstopp i Åsa 2023-03-15

Styrelsens/nämndens beslut delges

Beslutet delges inte.